

Lausunto

29.10.2025

VN/29389/2025
VN/29389/2025-TEM-8

Sosiaali- ja terveysministeriö

Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi alkoholilain täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen (151/2018) muuttamisesta

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi alkoholilain täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen (151/2018) muuttamisesta. Alkoholilakiin (1102/2017) tehtävän muutoksen johdosta (HE 131/2025 vp) lain nojalla annettua valtioneuvoston asetusta on tarpeen muuttaa uutta sääntelyä vastaavasti. Laissa mahdollistettaisiin alkoholijuomien toimitus kotimaisesta vähittäismyyntistä ja alkoholiyhtiöstä tilaajan osoittamaan paikkaan. Alkoholilakiin otettaisiin tätä varten vähittäismyyntiluvan ja anniskeluluvan lisäksi käyttöön uusi alkoholijuomien toimituslupa. Lisäksi toimitusluvan haltijat voisivat toimittaa rajat ylittävän etämyynnin kautta ostettuja alkoholijuomia. Alkoholijuomien toimituslupa olisi uusi laissa säädetty lupamuoto, jota koskevan lupahakemuksen sisällöstä säädettäisiin valtioneuvoston asetuksessa laissa säädetyn asetuksenantovaltuuden nojalla. Lisäksi asetukseen tehtäisiin muita pieniä ja teknisiä muutoksia.

EU-oikeus ja lupamenettelyt

Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että kaikkien palvelutoiminnalle asettavien vaatimusten tulisi olla Euroopan Unionin toiminnasta annetun sopimuksen (SEUT) ja palveludirektiivin (2006/123/EY) mukaan oikeasuhteisia, välttämättömiä ja syrjimättömiä.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää myönteisenä, että lupahakemuksen sisällöstä säädettäisiin asetuksella. Esityksen 6 a §:ssä säädettäisiin alkoholijuomien toimituslupahakemuksen sisällöstä ja 13 §:ssä toiminnan muutoksia koskevasta hakemuksesta tai ilmoituksesta. Mainituissa pykälissä säädetään myös lupaviranomaisen mahdollisuudesta vaatia lisäselvityksiä. Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että ennakoitavuuden, läpinäkyvyyden ja toimijoiden yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi myös mahdollisten lisäselvitysten laatua ja sisältöä tulisi mahdollisuuksien mukaan avata asetuksen tasolla. Työ- ja elinkeinoministeriö haluaa nostaa esille, että palveludirektiivin 10 artiklassa säädetään yleisesti lupien myöntämisehdoista. Artiklan mukaan lupajärjestelmien on perustuttava kriteereihin, joilla määritellään toimivaltaisten viranomaisten harkintavallan laajuus, jotta sitä ei käytetä mielivaltaisesti. Kriteerien on oltava

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Työ- ja elinkeinoministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 32
00023 Valtioneuvosto

Aleksanterinkatu 4
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 1606 2160
+358 9 1606 2160

kirjaamo.tem@gov.fi
www.tem.fi

syrjimättömiä; perusteltuja yleisen edun mukaisin pakottavin syin; oikeassa suhteessa mainittuun yleiseen etuun liittyvään pakottavaan syyhyn; selviä ja yksiselitteisiä; objektiivisia; yleisesti ennalta tiedossa; avoimia ja saatavilla. Palveludirektiivi sisältää myös yksityiskohtaisia säännöksiä siitä, milloin lupia voidaan vaatia ja miten lupamenettelyt on suunniteltava. Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö haluaa muistuttaa, että palveludirektiivin 16.2. artiklan mukaan jäsenvaltiot eivät voi rajoittaa sellaisen palveluntarjoajan vapautta tarjota palveluja, joka on sijoittautunut toiseen jäsenvaltioon, asettamalla muun muassa vaatimuksia toimipaikasta kyseisen jäsenvaltion alueella; veloitetta veloiteta hankkia lupa toimivaltaisilta viranomaisilta; tai kieltoa, joka koskee tiettyä asianomaisten palvelujen toteuttamiseksi tarvittavaa infrastruktuurin muotoa tai lajia.

Työ- ja elinkeinoministeriö haluaa lisäksi korostaa, että palveludirektiivin 6 ja 7 artikloiden mukaan tieto lupamenettelystä sekä mahdollisuus hakea lupaa sähköisesti toisesta EU-maasta käsin tulee olla saatavilla niin sanotun keskitetyn asiointipisteen kautta, joka on Suomessa Suomi.fi-palvelu.

Euroopan komissiolle tehtävät ilmoitukset

Teknisten määräysten ilmoitusmenettely

Asetusluonnos on asianmukaisesti ilmoitettu komissiolle ja muille jäsenvaltioille avoimuusdirektiivin (EU) 2015/1535 mukaisessa menettelyssä 26.9.2025. Menettelyn odotusaika päättyy 29.12.2025. Jos komissio tai toinen jäsenvaltio antaa menettelyyn kuuluvan yksityiskohtaisen lausunnon, odotusaika pitenee kolmella kuukaudella. Ehdotusta ei voida hyväksyä odotusaikana. Jatkovalmistelussa esitykseen on asianmukaista kuvata ilmoitusmenettelyn veloitteet sekä komission tai muiden jäsenvaltioiden tekemien mahdollisten lausuntojen ja huomautusten sisältö ja niiden huomioon ottaminen valmistelussa.

Palveludirektiivin mukainen ilmoitusmenettely

Ehdotus pitää ilmoittaa erikseen myös palveluista sisämarkkinoilla annetun direktiivin 123/2006/EY mukaisessa ilmoitusmenettelyssä komissiolle ja muille jäsenvaltioille, koska ehdotuksessa asetetaan direktiivin 15 artiklan 2 kohdan d alakohdan mukaisia vaatimuksia, joilla tietyn toiminnan aloittaminen sallitaan vain tietyille palveluntarjoajille. Palveludirektiivin mukaisen ilmoituksen tekemiselle ei ole määräaikaa. Se voidaan tehdä säädöksen ollessa vasta luonnosvaiheessa tai jo hyväksytystä säädöksestä. Ilmoituksen tekeminen ei estä jäsenvaltioita hyväksymästä kyseisiä säännöksiä. Komissio ja muut jäsenvaltiot voivat kommentoida tehtyä ilmoitusta kolmen kuukauden kuluessa ilmoituksen tekemisestä. Komissio tutkii tänä aikana, ovatko säädökset yhteensopivia yhteisön säännösten kanssa, ja tekee tarvittaessa päätöksen, jossa kyseistä jäsenvaltiota kehoitetaan jättämään ne hyväksymättä tai kumoamaan ne.

Osastopäällikkö

Jan Hjelt

Erityisasiantuntija

Niina Etelävuori

Jakelu STM TUTO Hyvinvoinnin ja terveyden suojelu -yksikkö, Saara Karttunen
STM TUTO Hyvinvoinnin ja terveyden suojelu -yksikkö, Tuomas Pulkkinen

VN/29389/2025-TEM-8

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: